

geboren: 26 mei 1949 te Gouda

opleiding:	H.B.S. b. (5 j.)	1961-1966
	H.T.S. Rotterdam, afd. Bouwkunde	1966-1970
	T.H. Delft, afd. CT, Civiele Bouwkunde/Bouwfysica	1970-1974

werk: **TH Delft, afdeling Civiele Techniek**,
juli t/m december 1974, aansluitend aan de studie

Rijksgebouwendienst in de periode 1975 t/m 1995 in een viertal verschillende logisch uit elkaar voortkomende functies, waarbij steeds ontwikkeling van inhoud en organisatie aan de orde was.

AaCee Bouwen en Milieu, zelfstandig adviseur, 1994-2004

Technische Universiteit Delft, diverse functies, 1996-2014

AaCee Bouwen en Milieu, zelfstandig adviseur, 2014-

TH Delft, afdeling Civiele Techniek, ingenieur assistent
Vakgroep Bouwfysica, afdeling Civiele Techniek, TH Delft, juli t/m december 1974
Resultaat: collegedictaat "Stedebouwfysica (gc49), deel 1: "Verkeerslawaaï"

Rijksgebouwendienst, hoofd Stafbureau Bouwfysica
Rijksgebouwendienst, Hoofdafdeling Bouw, afd. Warmte- en Luchttechniek, 1975-1982

- introductie vakgebied bouwfysica binnen de Rgd

Resultaat:

- intern adviesbureau met 7 medewerkers
- sterke uitbreiding van het door en voor de Rijksgebouwendienst verrichte bouwfysisch advieswerk
- serie richtlijnen en ontwerphulpmiddelen voor binnenklimaat, thermische isolatie, luchtdoorlatendheid van de gevel, geluidisolatie, enz.
- aandeel geleverd in een verstevigde positie van de bouwfysica in de Nederlandse bouwwereld

Rijksgebouwendienst, hoofd afdeling Bouwfysica, Binnenmilieu en Installatietechniek
Rijksgebouwendienst, afdeling Studie en Onderzoek, 1982-1987

- ontwikkeling eigen R&D-activiteiten
- deelname in (inter)nationale projecten
- ontwikkeling proef- en demonstratieprojecten
- verdere ontwikkeling interne richtlijnen en ontwerphulpmiddelen
- uitbouw advieswerk

Resultaat:

- afdeling groeide in enkele jaren tot 10 formatieplaatsen (inclusief project-medewerkers op inhuurbasis, soms 12-15 medewerkers)
- samenwerking in de uitvoering van onderzoeksprojecten met o.a. de toenmalige vakgroep Bouwfysica van de TUD, diverse TNO instituten, Bouwcentrum en als mede-opdrachtgever met organisaties zoals NOVEM, SBR en ISSO
- verdere bekendheid van de Rijksgebouwendienst richtlijnen en ontwerphulpmiddelen op het gebied van Bouwfysica, Binnenmilieu en Installaties
- gerealiseerde proefprojecten: toepassing van nieuwe technieken op het gebied van energiebesparing

Rijksgebouwendienst, hoofd afdeling Techniek en Kwaliteitszorg

Rijksgebouwendienst, Hoofdafdeling Onderzoek en Ontwikkeling, 1988-1993

- opname beleidsvoorbereidend onderzoek in het pakket, met name t.a.v. duurzaam bouwen en binnenmilieu/"Sick Building Syndrome"
- uitvoering milieubeleid/voorbeeldfunctie Rijksgebouwendienst
- explicitering kwaliteitscriteria in de vorm van prestatie-eisen
- integratie richtlijnen Bouwfysica, Binnenmilieu en Installatietechniek
- samenwerking in (inter)nationale onderzoeksprojecten
- decentralisatie bouwfysica advisering binnen de Rijksgebouwendienst

Resultaat:

- energieprestatienorm voor rijkskantoorgebouwen
- Energie Efficiencyprogramma Rijksoverheid (EER)*
- integrale publicatie Rgd richtlijnen Bouwfysica c.a.
- VROM-publicaties over Duurzaam Bouwen, Binnenmilieu, enz.
- afronding IEA BCS annex 14 "Energy and Condensation"
- nieuwe infrastructuur voor bouwfysica-advisering binnen de Rgd

* Naast mijn deelname in de voorbereiding voor de landelijke energie-prestatienorm voor nieuwe gebouwen, ben ik als projectleider verantwoordelijk geweest voor het opzetten van een 10-jaren programma, waarin voor in totaal 200 miljoen gulden werd omgezet voor verbetering van de bestaande gebouwen in de voorraad en het structureel verbeteren van het energiebeheer hierin door de gebruikers.

Rijksgebouwendienst, senior beleidsmedewerker

Rijksgebouwendienst, Directie Huisvestingsbeleid,
afdeling Milieu en Ruimtelijke Ordening, 1993-1995

De directie Advisering en Onderzoek werd omgevormd tot de directie Huisvestingsbeleid. Daarmee trad een verschuiving op van techniek naar beleid, ook in de onderzoeks-onderwerpen. De afdelingen werden geordend naar de diverse beleidsterreinen in plaats van naar de technische disciplines.

Om een directe relatie met de inhoudelijke kant van het vak "bouwfysica, installaties en (binnen)milieu" te behouden begon ik meer werkzaamheden buiten de Rijksgebouwendienst op te pakken. Dit beviel goed. Eind 1993 besloot ik mijn werkzaamheden voor de Rijksgebouwendienst af te bouwen en een eigen bureau te beginnen.

zelfstandig adviseur

AaCee Bouwen en Milieu; onderzoeksmanagement en advies, 1994-2004

- start per 1 januari 1994 als éénmansbureau
- doelstelling als éénmansbureau blijven functioneren
- voor grotere/multidisciplinaire projecten samenwerken met anderen
- werkterrein: duurzaam bouwen, bouwfysica, binnenmilieu
- aard van de werkzaamheden: coördinatie en uitvoering van onderzoek, advisering in vroege fasen van het ontwerpproces, (interim)management van kleine groepen, kennisoverdracht.

Voorbeelden van projecten

- VIBA Expo, algemeen management Nationaal Trefpunt voor Mens- en Milieubewust Bouwen, Wonen en Werken met een eigen permanente expositie
- NOVEM, coördinatie Nederlandse inbreng in IEA project - Energy Conservation in Buildings and Community Systems, annex 32: Integral Building Envelope Performance Assessment
- NOVEM, nazorgprogramma IEA BCS annexen 17 t/m 26, kennisoverdracht en mogelijkheden voor vervolgonderzoek
- DTO-programmabureau, workshops Duurzame Technologische Ontwikkeling kantoorhuisvesting 2040 (in samenwerking met Sträter & Partners)
- Rijksgebouwendienst, berekening milieubelasting DTO-projecten, ontwikkeling lange termijnvisie Rgd (in samenwerking met NIBE, Nederlands Instituut voor Bouwbiologie en Ecologie)
- AUAI, Lucien Krol, Dag Boutsen, advisering milieu-aspecten Lycee à haute qualité d' environnement, Calais (meervoudige opdracht)
- Mecanoo, René Bouwman, advisering milieu-aspecten Rijkswaterstaat IJmuiden (meervoudige opdracht)
- DAAD Architecten b.v., Borger, Rob Hendriks, advisering Informatiecentrum Biologische Landbouw te Orvelte
- Stichting IJsbaan de Wageningse Berg, vooronderzoek milieu-aspecten ijsbaan
- **Technische Universiteit Delft**, Faculteit Civiele Techniek en Geowetenschappen, CiTG, interimmanagement sectie **Gebouwen en Bouwtechniek**, onderwijs Bouwfysica

Per 1 november 1999 is het laatste project overgegaan in een aanstelling als Universitair Hoofddocent Bouwfysica en Installaties voor 4 dagen/week echter nog steeds op detachingsbasis vanuit AaCee.

Vanaf 1 november 2004 begon voor het bedrijf een slapend bestaan, omdat ik op die datum voor een volle weektaak in dienst trad van de faculteit Bouwkunde.

Technische Universiteit Delft, 1996-2014

De interim management en reorganisatiewerkzaamheden bij de sectie Gebouwen en Bouwtechniek (CiTG) ging eind 1997 over in de dagelijkse leiding van deze sectie en het verzorgen van onderwijs en onderzoek. Dat heb ik met veel plezier een aantal jaren gedaan. In 2003-2004 werd de Bouwfysica van CiTG en Bouwkunde samengevoegd op de faculteit Bouwkunde. Ook daar heb ik me behalve met de inhoud van het vak ook bezig gehouden met organisatieontwikkeling. Rond 2005 was de sectie Climate Design een feit. Hierin werken de leerstoelen Bouwfysica, Installaties en Climate Design & Sustainability samen. Tot 2009 heb ik leiding gegeven aan deze sectie.

In september 2009 werd ik vice voorzitter van de afdeling Bouwtechnologie waarvan onze sectie deel uitmaakt. Samen met de voorzitter heb ik drie jaar hard gewerkt aan het verder stroomlijnen van de organisatie, het stimuleren van (derde geldstroom) onderzoeksprojecten, enz.

Daarnaast was ik steeds direct betrokken bij onderwijs en onderzoek, hoewel de beschikbare tijd hiervoor relatief beperkt was. Een periode van hard werken alles bij elkaar. Vanaf 2012 weer alleen onderwijs en onderzoek, nog steeds in mijn functie van Universitair Hoofddocent. Heel stimulerend was het werken aan de vernieuwing van het BSc-programma. Daarvan hebben we nu net de twee eerste jaarsvakken “Klimaatontwerp” achter de rug waar ik verantwoordelijk voor was. Intensief werk, maar erg leuk om te doen.

Onderwijs en onderzoek

Ik heb het steeds als een echte uitdaging beschouwd om de eerstejaars studenten te interesseren voor ons vak. Een vak dat we “Klimaatontwerp” zijn gaan noemen. Immers Bouwfysica, Binnenmilieu en Installaties kunnen niet los van elkaar worden bekeken en moeten samen worden opgepakt in de context van duurzaamheid. En dat is gelukt. In het nieuwe BSc-curriculum zijn de vakken goed ingebed: van aanreiken van kennis in hoorcolleges tot verwerken en zelfstandig toepassen ervan in ontwerpprojecten. Wat betreft onderzoek waren er grote projecten in het EOS-kader (Energie Onderzoek Subsidie) van SenterNovem, later AgentschapNL en nu RVO, Rijksdienst voor Ondernemend Nederland. Maar ook een heel aantal kleinere projecten. Alles rond de thema’s “binnenmilieu en energiegebruik”, gebruik makend van de kennis vanuit de bouwfysica en installatietechniek en de inzichten voortgekomen uit de aandacht voor duurzaamheid.

AaCee Bouwen en Milieu, 2014-heden

In verband met het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd eindigt in 2014 de aanstelling bij de TU Delft.

Het vakgebied is echter te interessant om het werk nu zomaar te laten liggen, dus wordt AaCee Bouwen en Milieu weer actief.

Als zelfstandig adviseur wil ik graag een verdere impuls helpen geven aan bouwen met aandacht voor Bouwfysica, Binnenmilieu en Installaties in de context van Duurzaamheid.

In 2015 heb ik, samen met Eric van den Ham (TUD-Bouwkunde en CDC) voor Milieu Centraal de “Feiten en Fabels t.a.v. Spouwmuur na-isolatie” via interviews, workshops en literatuurstudie opnieuw op een rij gezet. In de praktijk blijken er nog steeds heel veel indianenverhalen de ronde te doen die echt doorzetten van na-isolatie verhinderen. Publicatie gebeurt via de web site van Milieu Centraal najaar 2015.

En zo zijn er meer interessante bezigheden. Onder andere eindelijk zorgen voor een update van het boek Bouwfysica (uitgegeven bij ThiemeMeulenhoff).

Het boek bestaat sinds 1983 en wordt op dit moment op vrijwel alle HBO-instellingen en de BSC-opleiding in Delft als basisboek voor Bouwfysica gebruikt. Ook vindt het al jaren zijn weg naar de bouwpraktijk.

Huidige activiteiten:

- Gastdocentschap TU Delft, faculteit Bouwkunde	2014-2021
- Stichting Kennisbank Bouwfysica, uitvoerend bureau Klimapedia	2014-heden
- Normcommissie NEN 35174.04 (voorzitter)	
Thermische eigenschappen van gebouwen, NEN 1068	2015-2022
- Raad van Advies, Stichting Kennisverdracht Bouwfysica (vz)	2010-2021
- Nederlands Vlaamse Bouwfysica Vereniging, penningmeester	2016-2022
- Stichting EWF-Lab, secr./pennm. (www.ewflab.nl)	2022-heden

Daarnaast enkele projectactiviteiten als zelfstandig adviseur.

Op de volgende bladzijde nog een beknopt overzicht van eerdere onderzoek- en normcommissies en bestuurlijke activiteiten.

Onderzoeksbegeleiding, (norm)commissies, e.d.:

- Begeleidingscommissie TPD-onderzoek "Energiegebruik in gebouwen". 1978-1986
- Begeleidingscommissie "Energiezuinig ontwerpen in de utiliteitsbouw". Onderzoek Bouwcentrum in opdracht van VROM, Directie Bouwnijverheid. 1981-1982
- Begeleidingscommissie IEA Annex XII "Windows and Fenestration" 1984-1991
- Begeleidingscommissie IEA Annex XIV "Energy and condensation" (vz) 1987-1990
- Begeleidingscommissie PEO, EEG-project "Passys" 1987-1990
- CIB-W40: "Heat- and moisture transfer" 1986-1989
- Club van Stockholm (gestart na CIB-congres). stimuleren "Gezond Bouwen" in Nederland 1989-1996
- Begeleidingscommissie (klankbordgroep) NOVEM, IEA project BCS annex 32: "Integral Building Envelope Performance Assessment" 1995-2001

- Normcommissie "Klimaatbeheersing gebouwen" (vanaf 1989 als voorzitter) 1980-1993 en 1999-2003
- Normsubcommissie "Koellastberekening" 1975-1985
- Normsubcommissie "Ventilatie van scholen" 1976-1990
- Normsubcommissie "Luchtdoorlatendheid gebouwschil" (vz) 1986-1990
- Normcommissie "Ergonomie van de fysische werkomgeving" 1985-1989
- Normsubcommissie "Binnenklimaat in gebouwen" 1983-1989
- Ned. Normalisatie Instituut, Beleidscommissie Bouwkunde 1990-1993

- BDA-Adviesraad, College van deskundigen in het kader van de Raad voor de Certificatie; betreft certificering van dakrollen en isolatiematerialen (vz) 1987-1991
- Stichting Bouwkwiteit, Kwaliteitsraad 1991-1993
- Kwaliteitsraad Nationaal DuBo Centrum 1999-2005
- Stichting Sureac (Sustainable Real Estate Accountancy) adviseur van het bestuur vanuit faculteit Bouwkunde 2003-2009
- Kopgroep Binnenmilieu DGBC (nu nog agendalid) 2013-2015

Bestuurlijke activiteiten:

- Stichting Kwaliteitscentrum Gevel-elementen; certificering metalen en kunststofgevel-elementen (lid bestuur) 1977-1989
- Nederlands Vlaamse Bouwfysica Vereniging mede oprichter en eerste voorzitter 1989-1992
- Viba (Vereniging voor Integrale Bio-logische Architectuur) bestuurslid, vanaf 1994 als secretaris 1992-1997 en 2002-2004
- Stichting Viba Prijsvraag, secretaris/penningmeester 1997-2004
- Stichting Viba Expo; Nationaal Trefpunt voor Mens- en Milieubewust Bouwen, Wonen en Werken, lid bestuur 1997-2004
- Johannes stichting; ondersteuning initiatieven voor maatschappelijke vernieuwing, secretaris/penningmeester 1997-2005
- Vereniging van eigenaren appartementen St. Hubertuslaan, Driebergen, voorzitter 1998-2001
- Stichting Kennisbank Bouwfysica, voorzitter 2000-2014
- Stichting voor Fenomenologische Natuurwetenschap, lid bestuur Louis Bolk Instituut: landbouw - voeding – gezondheidszorg lid Raad van Toezicht 2005-2007 2007-2009

